

stolene. Man vil fjerne et Tilsyn af over tusinde Præster, 71 Provster, 73 Skoleinspektioner, 7 Biskopper, 1 Gymnastikinspektør og 1 Sanginspektør. Det forretningsførende Medlem af Skoleinspektionen bliver Skoleinspektøren; en saadan var forlangt for hver Skoleradsstreds, dog at Kjøbenhavns Amt og Odense Amt kun fik een. Vi have formelt ladet dette staa, men det er i vore Bemærkninger udtalt om dette Punkt, at vi antog, at det mulig kunde være nok at faae det halve Antal, og jeg har ved nærmere Overveielse troet at finde at det er gjørligt, og at det er at foretrække, forsaavidt det mulig kunde blive meget vanskeligt at faae de tyve. Efter den Stilling, man vil giye dem, nemlig kun at være ligesom Bidner til, hvad der foregaar, tale med Lærerne, Kommunalbestyrelserne, Skolekommissionerne, og se, hvad der i det Hele foregaar, ikke have Myndighed til at beordre Dette eller Hint, men naar de have set Sagen give Indberetning til Amtsskoleinspektionen; hvoraf de ere Medlemmer, og hvis der foreligger noget Ulovligt, at kunne optage det til Forhandling ved vedkommende Kommunalbestyrelse, for paa den i § 25 anførte Maade at faae det forandret — uden disse Former er Tilsynet ikke besværligt, og lige saa lidt kan det antages at være uniformerende og at ville gjøre Forholdet ens efter Regler, som Alle skulle gaa ind under. Vi have søgt ved forskellige Bestemmelser i Forslaget at hævde Læreren individuelle Frihed ligesom hans Indflydelse paa Skoleplanen ved, at vi i Lovforslaget have udtalt, at Læreren's Methode maa være hans egen, idet han stilles i Konkurrence med Friskolen, og det kan faae overordentlig Indflydelse paa hans Stilling i saa Tilfælde, da der, ifr. §§ 24 og 50 sidste Stykke, endog saa kan være Tale om Embedsforiabelse, og det vilde da være ubilligt, om han ikke i sin Virksomhed som Lærer stilledes saa frit som muligt. Jeg siger altsaa, at han er stillet saaledes efter Lovforslaget, og at den Tilsynshavende ikke har nogen som helst Mulighed for at befale ud derover og sige saa og saa, og at han saa skal gjøre det; den Tilsynshavende har kun at efterse, hvorledes det er gjort. Der er saaledes ikke Frygt for, at nogen uniformerende Tendens skulle opstaa. Det er vor Mening, ligesom det var Benstrefertallets i 1873, at det er nyttigt for vort Skolevæsen, vort Undervisningsvæsen overhovedet, at vi faae et saa simpelt og let iværksat Tilsyn med Undervisningen, som her er etableret, og Staten har jo Ret og, forsaavidt den yderligere vil bidrage, endog saa en Pligt til at have Tilsyn; thi der er jo i sidste Affnit lovet en saadan Hjælp, hvilket forresten af mig tidligere er berørt, saa at jeg ikke skal komme nærmere ind paa det. Jeg skal kun sige, at saaledes som Regjeringen havde opstillet det, vilde der efter Regjeringsforslagets § 37 være

blevet krævet 747,500 Kr. Efter Regjeringens Opstilling hørte deraf under den nugældende Lovgivning 265,000 Kr. og der var altsaa en Merudgift af 482,500 Kr. Som Følge af disse Bestemmelser ville imidlertid de nu i en Række af Aar paa Finantsloven bevilgede 300,000 Kr. bortfalde, saa at der bliver tilbage som Merudgift 182,500 Kr. Nu have vi efter det Anlæg, vi have givet Loven, ikke tænkt os, at der vilde behøves noget Tilskud, nogen aarlig Opoffrelse med Hensyn til den forpligtende Del af Kommunestolens Opgave i Henhold til §§ 11—26, som jeg nævnte før, og det vil altsaa være en Hjælp dels til Alderstilleg osv., dels i Tilfælde af, hvor den uvidede Skole efter § 27 fremkom. Hvilket Beløb dette vilde anbringe, vil jo bero paa et Skøn; men det Skøn kommer Næst dagen i Forening med Regjeringen til selv at sætte, da det selvfølgelig maa blive Gjenstand for Bevilling, og der vil altsaa kunne blive krævet ikke Ubetydeligt fra Regjeringens Side, men ogsaa kun da, naar virkelig Almueundervisningen løstes derved, men i saa Fald er det da ogsaa en Opgave, der er Opoffrelse værd.

Jeg skal med denne Meddelelse anbefale Lovforslagets videre Forhandling; hvad der skal komme ud deraf, vil jo vise sig igjen at være en anden Sag.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Sævenius): Jeg haaber, at jeg, hvis jeg ellers bliver siddende paa denne Plads, om et Aar skal være istand til at forelægge Næst dagen et Forslag til en Skolelov. Jeg har tidligere udtalt mine Grunde, hvorfor jeg ikke tror paa, at Forhandlingerne om Skoleloven med nogen Nytte kan føres stort videre i indeværende Samling. Det kan være, jeg tager feil — det skal jeg gjerne indrømme — men jeg har nu den Opfattelse, og jeg kan heller ikke antage, at de ærede Medlemmer, der have indbragt dette Forslag, selv virkelig tro, at der skulde komme stort ud deraf for Dieblisset, da det er indbragt temmelig sent (Berg: Nei, det er det ikke). Ja, ialtsald er det kommet sent til Forhandling. Imidlertid skal jeg dog saa kort som jeg formaar søge at tydeliggøre for det høie Thing de Anskuelser, som jeg tror, der burde lægges til Grund for en Skolelovsreform, hvoriggennem jeg antager, at ogsaa det høie Thing vil kunne se, hvor jeg er mere eller mindre enig med det Lovforslag, der her ligger for, og hvor jeg er uenig med det. De Forhold, de Spørgsmaal, som maa undersøges, ere jo først Spørgsmaalet om Skolelovsreformen, eller, som man nu ganske vist bedre har udtrykt det, Undervisningspligten, dernæst hele Skolens Indretning, d. v. s. Skolens Undervisningsmaade, dens Maal og dens Omfang, fremdeles Skolens